

Ruimte om te vergeven en vergeven te worden

Bijbelse achtergrond

Een vader had twee zonen, vertelt de evangelist Lucas. De jongste trekt weg. Wanneer hij berooid terugkeert, reageert de barmhartige vader zonder aarzeling met blijdschap. Maar ook de andere zoon, die thuis bleef en trots is op zijn inzet en trouw, zet hij niet in de kou. 'Mijn jongen, jij bent altijd bij mij en alles wat van mij is, is van jou', onthaalt hij hem. 'Maar we konden toch niet anders dan feestvieren en blij zijn want je broer was dood en is weer tot leven gekomen.' (Lc. 15,31-32).

De Vader nodigt beide zonen uit op een feest van de vergeving en het nieuwe begin. Dat feest leert je met nieuwe ogen naar jongeren te kijken en zo dieptezicht te verwerven en ruimte te scheppen om te vergeven en vergeven te worden.

De ruimte om te vergeven en vergeven te worden

Vergeven is niet hetzelfde als vergeten. Integendeel, vergeven is een vorm van intense herinnering. Vergeven is pas mogelijk na de erkenning van wat verkeerd liep. Beide partijen zien onder ogen wat fout ging. Pas dan kan er vergeven worden.

Vergeven is een vorm van geven. Dat toont zich in vele talen: for-give, ver-geben, par-donner, ver-geven. Als een mens vergeeft, is dat een geschenk aan de ander en aan zichzelf.

De schuldige wordt niet langer afgerekend op zijn daden van vroeger, hij kan in het heden opnieuw vrij handelen. De draad tussen wie hij is en wat hij deed, wordt doorgeknipt. Dat scheidt ook ruimte

bij wie vergeving schenkt. Hij is niet meer geremd door wat gebeurde in het verleden en wordt niet meer gedreven door gevoelens van wraak.

Vergeven is een volkomen geven, gratis en genereus. Het overstijgt daarom het 'normale' menselijk handelen. Niet voor niets wordt de ultieme vergeving in het Jodendom, christendom en Islam in de eerste en laatste plaats aan God toegeschreven. De woorden aan het kruis: 'Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen', bevrijden mensen van de herinning aan het kwaad.

Maatschappelijke betekenis

Voor de filosofe Hannah Arendt is het openen van de ruimte om te vergeven de enige mogelijkheid om na de gruwelen van oorlog en verderf een nieuwe samenleving op te bouwen.

Vergeving staat haaks op alle waarden in onze maatschappij, waar alles wordt berekend en mensen worden afgerekend op hun daden en verdiensten. De ommekeer waartoe Jezus' leer van vergevingsgezindheid oproept, is de bevrijding van de wraak, die zowel dader als slachtoffer gevangen kan houden. Wraak is een genadeloos automatisme dat uit zichzelf geen einde kent. Als een mens vergeeft, creëert hij een radicaal nieuw begin en maakt hij een einde aan een geweldspiraal. Dat betreft niet alleen hemzelf, maar ook de ander die hij vergeeft.

Door vergeving kan een ander opnieuw beginnen. 'Toen een blanke schutter in 2015 negen gemeenteleden van een zwarte kerk neerschoot met de bedoeling om een rassenoorlog te ontketenen vroegen de naastbestaanden van de overledenen, na uitdrukking te hebben gegeven aan hun immense verdriet, tegelijkertijd tevens aan God om genade voor de dader. De toenmalige president Obama meende dat die uitspraak de essentie van het christendom weergaf. In zijn toespraak tot de rouwende menigte sprak hij over 'het reservoir van goedheid en vergeving, aan gene zijde en van een andere aard dan wat wij elkaar in het dagelijks leven kunnen geven'.

Een herinnering voor ons

Uit paus Franciscus' homilie in de sloteucharistie van de Wereldjongerendagen in Lissabon:

Aan jullie, jongeren, die deze vreugde hebben ervaren - ik wilde zeggen deze glorie, en het is inderdaad een soort glorie, onze ontmoeting - aan jullie die grote dromen koesteren maar die vaak overschaduw worden door de angst om ze niet te zien uitkomen; aan jullie die soms denken dat je het niet zult halen - een beetje pessimisme overvalt ons soms -; aan jullie, jongeren, die op dit moment geneigd zijn om ontmoedigd te zijn, om jezelf misschien als ontoereikend te beoordelen of om je pijn te verbergen door het te maskeren met een glimlach; aan jullie, jongeren, die de wereld willen veranderen - en het is goed dat jullie de wereld willen veranderen - en, die willen strijden voor gerechtigheid en vrede; aan jullie, jongeren, die de Kerk en de wereld nodig hebben zoals de aarde regen nodig heeft; aan jullie, jongeren, die het heden en de toekomst zijn; ja, aan jullie, jongeren, zegt Jezus vandaag: 'Wees niet bang! Wees niet bang!'

Verwerkingsvragen

1. Wat vind jij van onderstaande uitspraken?
  - Vergeven is pas mogelijk als de ander spijt getoond heeft.
  - Vergeven is altijd mogelijk.
  - Pas wanneer ik de ander vergeven heb, kan die verder met het leven.
  - Vergeven is een vorm van geven.
2. Jezus zegt tegen de lamme sta op, je zonden zijn vergeven. Denk aan een moment dat jij bent vergeven of iemand hebt vergeven. Hoe voelde dat?
3. Is vergeven belangrijk? Zo ja, voor wie vooral?